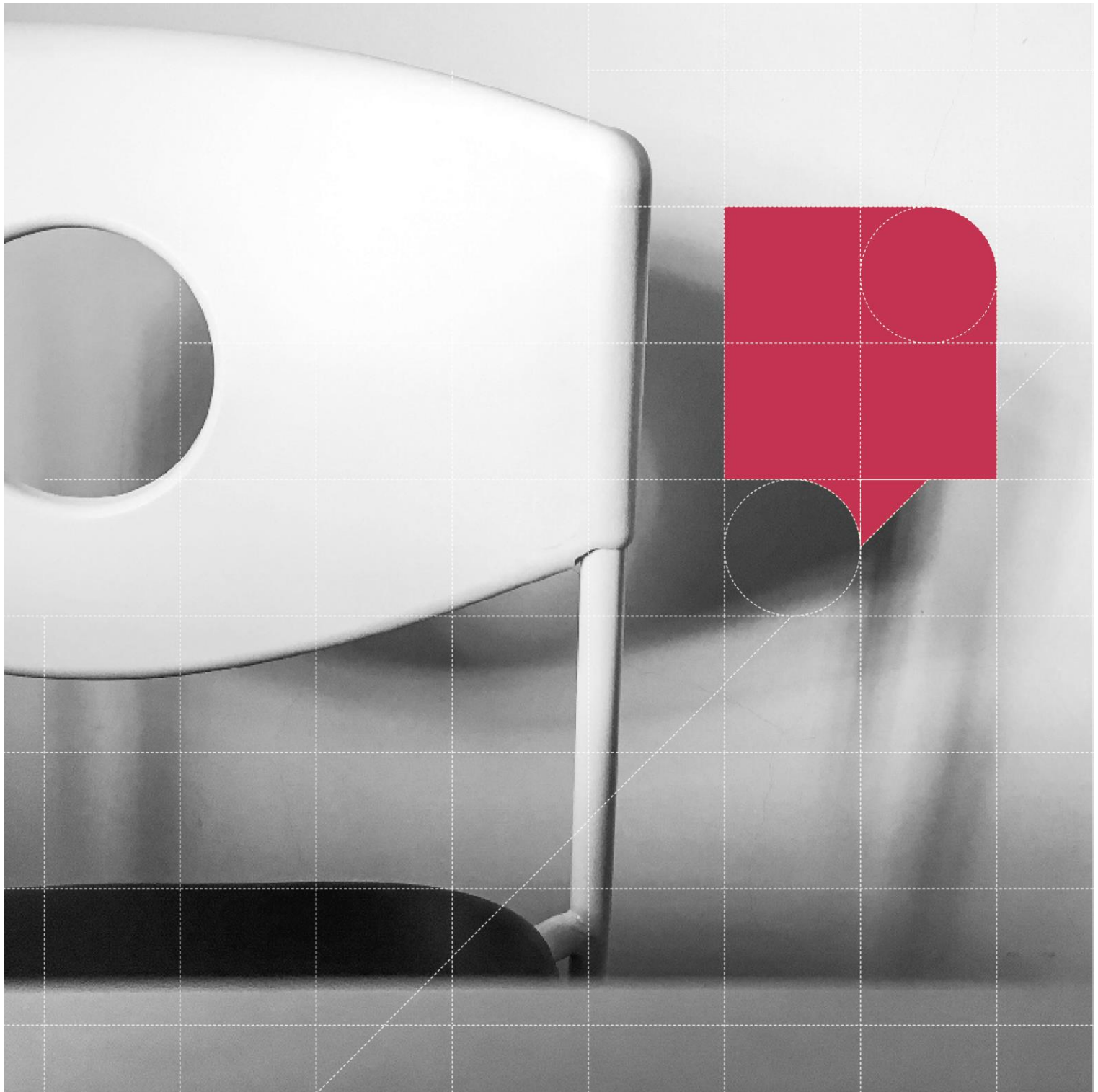

Regelrådets uttalelse

Om: **Forslag til endringer i forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy**

Ansvarlig: **Statens vegvesen**

Regelrådets konklusjon: **Forslaget er ikke tilstrekkelig utredet**

Statens vegvesen

Deres ref.:
20-235422

Vår ref.:
21/00102

Vår saksbehandler:
Merete Grøtt Grinde

Dato:
20.05.2021

Uttalelse

Om: **Forslag til endringer i forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy**
Konklusjon: **Forslaget er ikke tilstrekkelig utredet**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Statens vegvesen har sendt på høring forslag til endring i forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy. Regelrådet mener det er positivt at Statens vegvesen har tallfestet hvor mange kjøretøy som blir berørt av deler av forslaget. Videre er det foreslått overgangsordninger for disse og presentert enkelte alternativer.

Et minimumskrav for utredninger er at de seks spørsmålene i utredningsinstruksen blir besvart. Regelrådet mener at utredningen ikke fullt ut oppfyller dette kravet. Blant annet mangler utredningen en fullstendig redegjørelse av problemene og omfanget av disse. Nullalternativet, det vil si videreføring av dagens ordning, er også lite utredet.

Det er etter Regelrådets vurdering usikkert hvor store endringer enkelte forslag vil medføre i praksis, og dermed også byrdene for næringslivet. Statens vegvesen burde utredet virkningene for næringslivet, og forsøkt å tallfeste og verdsette disse. På denne bakgrunn kan Regelrådet ikke konkludere med om forslaget er utformet slik at målene kan oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Sandra Riise
leder av Regelrådet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

1 Om forslaget som er sendt på høring

Statens vegvesen sendte den 3. mars 2021 forslag til forskrift om endring i forskrift av 13. mai 2009 nr. 591 om periodisk kontroll av kjøretøy på høring. Hovedforslagene i høringsnotatet er:

- Innføre periodisk kontroll for mobilkraner.
- Åpne opp for mobile kontrolltjenester.
- Forslag for å harmonisere med ny verdstedsforskrift.
- Regulering av hvilke traktorer som faller under kontrollregime for periodisk kontroll.

Endringsforslagene fremmes blant annet som svar på tilrådninger fra Statens havarikommisjon for transport, som kan knyttes til periodisk kontroll av kjøretøy. Regelrådet vurderer utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, og kapittelet i høringsnotatet som omhandler kontrollinstruks med veileder er dermed ikke gjenstand for vurdering i denne uttalelsen.

2 Regelrådets prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til. På denne bakgrunn prioriterer Regelrådet å uttale seg om et utvalg av saker.

Det er mange bedrifter som bruker traktorer og mobilkraner i sin næringsvirksomhet, og vil dermed bli berørt av forslaget. Bedrifter som utfører periodisk kontroll blir også berørt av forslaget. Det er viktig at regelverket er godt utredet og utformet på en måte som ikke gir unødvendige byrder for næringslivet. Regelrådet har med bakgrunn i dette valgt å uttale seg til denne høringen.

3 Regelrådets vurdering av utredningen av konsekvenser for næringslivet

Det følger av Regelrådets vedtekter § 2 første ledd at Regelrådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Som grunnlag for vurderingen nedenfor har Regelrådet særlig tatt utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksen kapittel 2. Det vil si punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet. Regelrådet har også sett hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen punkt 3-1.

3.1. Kostnadsvirkninger og nyttevirkninger for næringslivet

Det er positivt at Statens vegvesen har tallfestet hvor mange traktorer og mobilkraner som nå blir omfattet av ordningen med periodisk kontroll. Statens vegvesen burde hatt en nærmere beskrivelse av næringslivet som bruker de aktuelle kjøretøyene. For eksempel antall og type

virksomheter som eier og bruker mobilkraner. Regelrådet mener også det kunne vært mer informasjon om den delen av næringen som utfører de periodiske kontrollene. Og videre en drøftelse av hvordan de forventer at markedet vil endre seg for disse.

Etter Regelrådets vurdering er det en svakhet at nytte- og kostnadsvirkningene av forslagene ikke er forsøkt tallfestet eller verdsatt. Statens vegvesen kunne utredet noe grundigere hvilket prisnivå de periodiske kontrollene vil kunne få utover å slå fast at prisen er markedsstyrt. De kunne for eksempel gjort rede for hvor mye det koster for kjøretøy som gjennomgår lignende type kontroller. Det kommer heller ikke tydelig frem om det vil bli virkninger for kontrollørene, for eksempel som følge av harmonisering med verkstedsforskriften.

3.2. Konkurransenvirkninger for næringslivet

Regelrådet kan ikke se at Statens vegvesen har drøftet eventuelle konkurransenvirkninger. Slik Regelrådet forstår forslaget er det frivillig å søke om å bli kontrollorgan for periodisk kontroll av traktorer, men det kunne vært vurdert om det i dette nye markedet vil være enklere for enkelte aktører å tilpasse seg reglene, enn for andre.

3.3. Forenkling for næringslivet

Høringsnotatet inneholder kun mindre forenklinger for næringslivet.

3.4. Digitalisering

Statens vegvesen skriver i høringsnotatet at *«datasystemene for innrapportering av kontrolldata må også endres i tråd med endringene i kontrollinstruksen, som vil medføre kostnader for datasystemleverandørene. Statens vegvesen anser ikke disse endringene og tilknyttede kostnader til å være vesentlige»*. Regelrådet oppfordrer Statens vegvesen til å utrede dette spørsmålet nærmere. Statens vegvesen bør ha som mål å legge til rette for digitale og brukervennlige løsninger, som ikke gir unødvendige kostnader for aktørene i markedet.

3.5. Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

Regelrådet kan ikke se at det er gjort en særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter. Etter Regelrådets syn bør man alltid vurdere om man kan eller bør ta særskilt hensyn til små virksomheter ved utformingen av reglene. Slike hensyn kan for eksempel være unntak, mindre strenge regler eller overgangsordninger.

3.6. Alternative tiltak

Det fremgår av høringsnotatet at det har vært ulykker med mobilkraner og at dette er et av problemene forslaget til endringer skal løse. Regelrådet mener det er skrevet for lite om omfanget og årsaken til problemet i høringsnotatet. Regelrådet savner en mer helhetlig beskrivelse av problemene og omfanget av disse i utredningen. Nullalternativet, det vil si videreføring av dagens ordning, er heller ikke tilstrekkelig utredet.

Det er i høringsnotatet presentert to alternative tiltak i forbindelse med forslaget om periodisk kontroll av traktorer. Statens vegvesen burde etter Regelrådets vurdering gitt en klar anbefaling av et av tiltakene. Vi savner også en nærmere begrunnelse for hvorfor Statens vegvesen ikke har

utredet et alternativ til vektavgrensningen på 2000 kg for traktorer, for eksempel en høyere grense.

Regelrådet kan ikke se at det er utredet alternativer i forbindelse med forslaget om periodisk kontroll av mobilkraner. Det kunne for eksempel vært drøftet om andre alternativer enn kontroll kunne løst problemet.

3.7. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Det fremgår av høringsnotatet at det legges opp til overgangsordninger slik at de første kontrollene av mobilkraner blir spredt utover år 2022, og at kontrollene av traktorer blir spredt utover en toårsperiode. Regelrådet mener det er positivt at det er lagt opp til overgangsordninger. Regelrådet stiller spørsmål ved om Statens vegvesen også burde inkludert en drøftelse av om det er nok tid for kontrollørene til å få på plass et tilbud om periodiske kontroller.

3.8. Andre kommentarer til utredningen og gjennomføringen av høringen

Vi gjør oppmerksom på at det følger av utredningsinstruksen punkt 4-3 at Regelrådet skal informeres om høringen når forslag til lov og forskrift som er særlig relevant for næringslivet legges ut på høring. Vi kan ikke se å ha mottatt informasjon om denne saken, og ber om at dere i fremtiden også setter Regelrådet som mottaker av høringer som berører næringslivet.

I forbindelse med innføringen av periodisk kontroll av traktorer fremgår det av høringsnotatet at Statens vegvesen har vært i kontakt med tungbil- og traktorverksteder. Det er positivt at Statens vegvesen har involvert næringslivet i utforming av nytt regelverk. Vegvesenet kunne imidlertid også ha forsøkt å få med synspunktene til eiere og brukere av kjøretøyene.

4 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Regelrådet mener at en grundigere beskrivelse av problemet, og en utredning av nullalternativet ville gjort det enklere å se sammenhengen mellom problembeskrivelsen og valgt tiltak. Det ville også åpnet for en drøfting av andre aktuelle tiltak.

Videre er det usikkerhet knyttet til den samlede kostnaden/nyttien for elementene i forslaget. Basert på høringsnotatet er det for enkelte av forslagene vanskelig å anslå hvor store endringene vil bli i praksis for de aktuelle bedriftene. På denne bakgrunn kan ikke Regelrådet konkludere med om forslaget er utformet slik at målene kan oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.